Lietas arhīva Nr. K30-1087-22/38
ECLI:LV:RVPT:2022:0330.11092034521.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022.gada 30.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Linda Dīzenberga,

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 170.panta.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ izvairījās no tiesas nolēmuma pildīšanas, ar kuru uzlikts pienākums apgādāt savus bērnus un dot tiem uzturu.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2005.gada 19.aprīļa spriedumu civillietā Nr./lietas numurs/ no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/ piedzīti uzturlīdzekļi nepilngadīgās meitas – /pers. C/ uzturam, kura dzimusi /datums/, 24,00 LVL (34,15 EUR) ik mēnesi un dēla /pers. D/, kurš dzimis /datums/, 24,00 LVL (34,15 EUR) ik mēnesi, sākot no 2005.gada 18.februāra līdz bērns pats spēs sevi apgādāt, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2005.gada 17.maijā.

/pers. A/, zinot, ka no viņa ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2005.gada 19.aprīļa spriedumu civillietā Nr. /lietas numurs/ par labu /pers. B/ piedzīti uzturlīdzekļi bērnu /pers. C/ un /pers. D/ uzturam, laikā posmā, no 2008.gada 30.janvāra līdz 2008.gada 5.februārim, 2008.gada 14.maija līdz 2009.gada 22.martam, no 2012.gada 17.jūlija līdz 2012.gada 11.novembrim, no 2013.gada 25.oktobra līdz 2016.gada 23.septembrim izvairījās no tiesas nolēmuma pildīšanas un uzturlīdzekļa maksājumus /pers. B/ neveica.

Tādā veidā /pers. A/ ilgstoši izvairījās no tiesas nolēmumā uzliktā pienākuma apgādāt un dot uzturu saviem bērniem.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 170.pantā (*redakcijā līdz 2018.gada 1.janvārim*).

/pers. A/ izvairījās no tiesas nolēmuma pildīšanas, ar kuru uzlikts pienākums apgādāt savu bērnu un dot tam uzturu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2010.gada 21.janvāra spriedumu civillietā Nr./lietas numurs A/ no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. E/ piedzīti uzturlīdzekļi nepilngadīgā dēla – /pers. F/ uzturam, kurš dzimis /datums/, 45,00 LVL (64,03 EUR) ik mēnesi, sākot no 2009.gada 18.septembra līdz 2010.gada 1.janvārim. Savukārt no 2010.gada 1.janvāra 54 LVL (76,84 EUR) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2010.gada 11.februārī.

/pers. A/, zinot, ka no viņa ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2010.gada 21.janvāra spriedumu civillietā Nr. /lietas numurs A/ par labu /pers. E/ piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. F/ uzturam, laikā posma, no 2010.gada 12.februāra līdz 2012.gada 11.novembrim, no 2013.gada 25.oktobra līdz 2015.gada 1.martam, no 2015.gada 25.marta līdz 2015.gada 12.maijam, no 2015.gada 25.maija līdz 2020.gada 25.septembrim izvairījās no tiesas nolēmuma pildīšanas un uzturlīdzekļa maksājumus /pers. E/ neveica.

Tādā veidā /pers. A/ ilgstoši izvairījās no tiesas nolēmumā uzliktā pienākuma apgādāt un dot uzturu savam bērnam.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 170.pantā.

Motīvu daļa

Tiesas lietvedībā atrodas kriminālprocess /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 170.panta.

Pabeidzot pirmstiesas procesu, apsūdzētais norādīja, ka apsūdzību atzīst pilnībā, piekrīt lietas izskatīšanai tiesā bez pierādījumu pārbaudes visā apjomā, aizstāvja piedalīšanos lietas iztiesāšanā nelūdza.

Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo[1] daļu tiesa nolēma lietu izskatīt rakstveida procesā 2022.gada 30.martā.

Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā lietas dalībniekiem 2022.gada 8.martā tika nosūtīts paziņojums, izskaidrojot tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei, iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā, iesniegt viedokli par piemērojamo soda veidu un mēru un citiem ar spriedumu saistītiem jautājumiem.

Līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā netika pieteikts noraidījums tiesnesei, netika izteikti iebildumi pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā. Līdz ar to tiesa atzīst, ka krimināllieta izskatāma rakstveida procesā.

Tiesā saņemts Rīgas Ziemeļu prokuratūras prokurora Andreja Tihomirova viedoklis par piemērojamo sodu un citiem ar sprieduma taisīšanu saistītajiem jautājumiem.

Apsūdzētais viedokli tiesai nav iesniedzis.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo daļu tiesa atzīst, ka pastāv pamats neveikt pierādījumu pārbaudi attiecībā uz visu apsūdzību, ņemot vērā, ka apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā, tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu, kā arī apsūdzētais pirmstiesas izmeklēšanā ir piekritis šādas pārbaudes neizdarīšanai. Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam ir izskaidrota pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Apsūdzētā vaina viņam izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 170.panta ir pierādīta, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā netiek dots.

Apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 170.panta tiesa atzīst par pareizu, un par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem apsūdzētais ir sodāms.

Nosakot apsūdzētam soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus.

Tiesas izmeklēšanā pārbaudīti sekojoši apsūdzētā personu raksturojošie dati: /pers. A/, dzimis /datums/(lietas lapa 63), ziņas par kriminālprocesiem

(lietas lapa 73-76).

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi pēc Krimināllikuma 170.panta klasificējas kā kriminālpārkāpumi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka viņš vaļsirdīgi atzinās un nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu apsūdzēto atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Izvērtējot nosakāmā soda veidu un mēru, tiesai jāņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturs un radītais kaitējums, apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

Par Krimināllikuma 170.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu (*likuma redakcijā līdz 2018.gada 1.janvārim*).

Saskaņā ar Krimināllikuma Pārejas noteikumu 24.punktu soda veida – piespiedu darbs – jaunais nosaukums "sabiedriskais darbs" ir izmantojams, pieņemot nolēmumus par soda piemērošanu arī par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti līdz 2021.gada 31.decembrim.

Tiesa ņem vērā to, ka soda piemērošanai jābūt individualizētai, nosakot sodu jāņem vērā izdarītā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā persona, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi, un to, ka nav pieļaujams kādu no minētajiem faktiem ignorēt vai pieminēt formāli, neizvērtējot to būtību. Nav pieļaujams kādam no minētajiem faktiem piešķirt pārāk lielu nozīmi salīdzinājumā ar citiem (*sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmuma „Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" 2., 4.punktu*).

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(skat. A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp)*.

Personai ir konstitucionālas tiesības pieprasīt taisnīgumu, un tiesai ir pienākums katru lietu izskatīt taisnīgi. Lietas taisnīgas izskatīšanas būtisks elements ir piespriestā soda taisnīgums. Taisnīgs sods var tikt piespriests tikai tad, kad tiek ņemti vērā visi lietas apstākļi. Tāpēc Krimināllikumā ir paredzētas iespējas tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, personai, kas izdarījusi noziedzīgu darbību, piespriest taisnīgu sodu.

Tiesa nepievienojas prokurora viedoklim par apsūdzētajam piemērojamo soda veidu un mēru.

Lemjot jautājumu par krimināsoda piemērošanu, tiesa ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, to, ka noziedzīgie nodarījumi apdraud uzturamo labklājības intereses.

Prokurors norāda, ka apsūdzētais, sniedzot liecības pirmstiesas procesā, norādīja, ka sabiedrisko darbu viņš nevar izciest veselības stāvokļa dēļ.

Saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta trešo daļu sabiedriskais darbs nav piemērojams personām, kuras fizisku vai psihisku traucējumu dēļ to nespēj veikt.

Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, nekonstatē nekādus medicīniskus dokumentus, kas objektīvi norādītu uz apsūdzētā veselības stāvokli, un ko tiesa varētu ņemt vērā, lemjot par cita soda veida noteikšanu.

Šādos apstākļos, tiesas ieskatā, nav pamata piemērot panta sankcijā paredzēto naudas sodu, jo apsūdzētā mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju šādu soda veidu izpildīt, savukārt brīvības atņemšanas sodu tiesa novērtē kā pārāk bargu soda veidu par kriminālpārkāpumu izdarīšanu apsūdzētajam, kuru iespējams sodīt ar sabiedrisko darbu kā soda mērķi sasniedzošu soda veidu.

Nosakot apsūdzētajam sodu sabiedriskā darba veidā, tiesas ieskatā, tiks sasniegts Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definētais soda preventīvais mērķis, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tāpat tiesa ņem vērā tiesas izmeklēšanā konstatētās ziņas attiecībā uz apsūdzētā personību.

Savukārt, izvērtējot nosakāmā soda mēru, tiesa ņem vērā konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli, to, ka atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Ņemot vērā humānisma un soda individualizācijas principus, kā arī konkrētos noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļus, izvērtējot nosakāmā soda mēru, uzskata, ka apsūdzētais ir sodāms par katru izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar sabiedrisko darbu uz 100 stundām.

Lemjot par soda noteikšanu, tiesa ņem vērā to, ka apsūdzētais saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 21.pantu ir izmantojis savas tiesības sadarboties ar tiesu, izvēloties vienkāršāku procesa veidu.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētajam ir nosakāms sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem, un, ievērojot izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību, sods nosakāms daļēji saskaitot piespriestos sodus.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511.pantu tiesa

nosprieda

atzīt /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 170.pantā (izdarīts laika posmā no 2008.gada 30.janvāra līdz 2016.gada 23.septembrim), un sodīt ar sabiedrisko darbu uz 100 (viens simts) stundām.

atzīt /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 170.pantā (izdarīts laika posmā no 2010.gada 12.februāra līdz 2020.gada 25.septembrim), un sodīt ar sabiedrisko darbu uz 100 (viens simts) stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu daļēji saskaitīt sodus, un galīgo sodu noteikt – sabiedriskais darbs uz 170 (viens simts septiņdesmit) stundām.

/pers. A/ ir pienākums desmit darba dienu laikā pieteikties sabiedriskā darba izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši dzīvesvietai.

Drošības līdzekli nepiemērot.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2022.gada 30.marts.

Tiesnese Linda Dīzenberga